

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА МАРКЕТИНГУ ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ФІНАНСІВ**

**СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМ ТА
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИМ БІЗНЕСОМ**

МАТЕРІАЛИ

**XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти і молодих вчених
26 вересня 2024 р.**

Рекомендовано до друку
вченою радою ННІ
Маріупольського державного
університету
(протокол № 3 від 25.10.2024 р.)

Київ 2024

УДК 338.48:658(043)

ББК 65.43

Сучасні технології управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом:
Матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і
молодих вчених 26 вересня 2024 р. – Укл.: Балабаниць А.В., Горбашеська М.А., Горюнова
К.А., Рібейро Рамос О.О., та інш.; за заг. редакцією д.е.н., професора Балабаниць А.В., Київ:
МДУ, 2024. – 142 с.

Сфера туризму та готельно-ресторанного бізнесу є однією з найбільш динамічних галузей сучасної економіки, що зазнає постійних змін через технологічний прогрес, глобалізацію та зміну поведінкових моделей споживачів. Матеріали конференції, що висвітлюють нові підходи до управління, використання інноваційних технологій, впровадження стійких практик, є актуальними як для наукової спільноти, так і для практиків галузі.

На конференції розглянуто актуальні питання державного регулювання та інтеграції України до світового простору в галузі туризму. Розкрито актуальні проблеми менеджменту та маркетингу, планування та прогнозування діяльності підприємств туристичного та готельно-ресторанного бізнесу. Проаналізовано науковий базис новітніх технологій в галузі туризму.

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми розвитку туристичної та готельно-ресторанної сфери України і світу.

© Автори текстів, 2024 р.

© МДУ, 2024 р.

ШЕНДРИГОРЕНКО М.Т.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та фінансів

Маріупольського державного університету, м. Київ
ШЕВЧЕНКО Л.Я.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та фінансів

Маріупольського державного університету, м. Київ

ТУРИЗМ ГОТЕЛЬНОГО ТИПУ: СЬОГОДЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ З УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ

Військова агресія росії проти України спричинила масштабні збитки в українській економіці. Війна призвела до втрати робочих місць, зниження рівня доходів, зменшення купівельної спроможності населення. Суттєвих руйнувань зазнали житловий сектор, транспорт, промисловість і торгівля, енергетика і добувні галузі, сільське господарство, туризм, тощо.

Наразі туризм в Україні переживає дуже складні часи. Перш за все, українська інфраструктура та природа страждають від російських атак. При чому значну частину унікальних природно-рекреаційних об'єктів, таких як Асканія Нова чи Кінбурнська коса, було повністю знищено під час бойових дій або наразі вони перебувають під окупацією. Низка проблем, а саме: знищення туристичних об'єктів, постійні обстріли всіх областей України з боку росії, зменшення обсягу іноземних туристів, обмеженість у фінансових ресурсах українських громадян, від'їзд за кордон кваліфікованих фахівців в сфері туризму, менеджменту, обліку, спонукають до оперативного пошуку напрямків, спрямованих на відродження зовнішнього та внутрішнього туризму та підвищення ефективності готельного бізнесу з урахування реалій сьогодення.

Доцільно вказати, що організація бухгалтерського обліку у готелях регламентується Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV (у редакції від 03.09.2024 р.), Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, Податковим кодексом України, Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та іншими нормативними документами. Готельне підприємство самостійно визначає облікову політику, форму бухгалтерського обліку, затверджує правила документообігу і технологію обробки облікової інформації, додаткову систему рахунків і реєстрів аналітичного обліку, об'єкти і періодичність проведення інвентаризації активів і зобов'язань, крім випадків, коли її проведення є обов'язковим згідно із законодавством.

Оскільки основною діяльністю готелів є надання послуг, то облік операцій з їх надання є аналогічним обліку операцій із надання звичайних послуг. Тому витрати, пов'язані з наданням готельних послуг, у тому числі собівартість реалізованих готельних послуг, формуються відповідно до норм П(С)БО 16 «Витрати», а доходи – згідно з вимогами П(С)БО 15 «Доходи».

Згідно з п. 5 П(С)БО 15 дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови що оцінка доходу може бути достовірно визначена. Проте відповідно до п. 10 П(С)БО 15 дохід, пов'язаний із наданням послуг, визнається виходячи зі ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу, якщо може бути достовірно оцінено результат цієї операції. Наразі, результат може бути оцінено за наявності таких умов: достовірної оцінки доходу; надходження економічних вигід від надання послуг; достовірної оцінки ступеня завершеності надання послуг на дату балансу; достовірної оцінки витрат, здійснених для надання послуг та необхідних для їх завершення.

Отримання передоплати за послугу не спричинюється до визнання доходу. Отже, суму передоплати за послугу доцільно відображати проведенням: Д-т 311, 301 К-т 681.

І лише після надання такої послуги (виселення клієнта) ця передоплата стає доходом. При цьому має складатися проведення: Д-т 681 К-т 703 (визнання доходу) і Д-т 903 К-т 23 (списання собівартості послуг).

Туристичний збір має бути сплачений фізособами перед наданням послуги і сума турзбору не входить до вартості проживання, то, як раніше, відображати турзбір шляхом утримання зі суми доходу від надання готельних послуг наразі не вдасться (Д-т 703 К-т 641/турзбір, а сплату - Д-т 641/турзбір К-т 311).

Поділяємо позицію науковців в практиків, що податковий агент має показати суму турзбору, отриману від особи, як одночасне нарахування турзбору та зобов'язання фізособи зі сплати такого турзбору: Д-т 377 К-т 642/турзбір, Д-т 301/311 К-т 377. Сплату самого турзбору до бюджету відображаємо кориспонденцією рахунків: Д-т 642/турзбір К-т 311.

За умови, коли податковому агенту необхідно повернути суму надміру сплаченого турзбору, слід складати бухгалтерські проведення: Д-т 642/турзбір К-т 377 (або Д-т 377 К-т 642/турзбір, операція сторно), Д-т 377 К-т 301/311.

Звернимо увагу на умову, коли бронювання місця в готелі здійснюється безоплатно, відповідно в бухгалтерському обліку не виникає доходів або грошових надходжень. Проте, якщо при бронюванні обов'язковою умовою є оплата проживання за добу, в обліку підприємства готельного господарства відображається грошове надходження, як правило, на поточний рахунок. Відображення таких операцій оформлюється як попередня оплата. Для забезпечення можливості отримання розгорнутої інформації за розрахунками за бронювання готельних номерів, вважаємо за доцільне вводити аналітичний рахунок для кредиторської заборгованості у сумі оплати бронювання. Закриття кредиторської заборгованості за таким бронюванням відбувається в момент визнання доходів від надання готельних послуг за їх фактом та у фактичному обсязі.

Література:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/
2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 р. №291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0893-99>